

KAMUDA İÇ DENETİM (II)

Umut KORKMAZ
Devlet Bütçe Uzmanı
umut@bumko.gov.tr

Derginin önceki sayısında yer alan makalenin ilk bölümünde¹ iç denetim kavramı; ihtiyaç duyulma nedenleri, iç kontrol ve dış denetimle ilişkisi ve 5018 sayılı Kanun kapsamında yapılan düzenlemeler açısından ele alınmıştır. Makalemizin ikinci bölümü ise 5018 sayılı Kanun sonrası kamuda iç denetim alanında yapılan çalışmalar üzerine odaklanacak ve gelinen nokta itibarıyla iç denetim sisteminin mevcut fotoğrafı çekilmeye çalışılacaktır.

7. 5018 SAYILI KANUN SONRASI İÇ DENETİM İLE İLGİLİ YAPILAN FAALİYETLER

Bilindiği gibi, 24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5018 sayılı Kanunla, kamu mali yönetim ve kontrol sistemimiz içerisinde önemli bir unsur olan iç denetimin, Anılan Kanunun iç denetim ile ilgili hükümlerine tabi kamu idarelerinde sağlıklı bir şekilde tesis edilmesi ve uygulanabilmesi için gerekli çalışmaların başlatılması sözkonusu olmuştur.

Sekretaryanın ve İç Denetim Koordinasyon Kurulunun oluşturulması, Mevzuat Çalışmaları ve İç Denetçi Eğitimleri gibi başlıklar altında inceleyeceğimiz bu çalışmalar kamuda iç denetim sisteminin yerleştirilmesi adına yapılanların neler olduğu noktasında zihinlerdeki sorulara cevap niteliğinde olacaktır.

1 Umut KORKMAZ, "Kamuda İç Denetim" Bütçe Dünyası Dergisi, Sayı:25 Ankara Bahar 2007.

7.1 Sekretarya ve İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Oluşturulması

7.1.1 Sekretaryanın oluşturulması

5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı liste ile ihdas edilmiş bulunan 3 Daire Başkanlığı kadrosu ile Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü bünyesinde o dönemde isimlendirmelere göre "İç Denetim Dairesi", "Harcama Öncesi Kontrol Dairesi" ve "Mali Yönetim Dairesi" olmak üzere 3 adet Daire Başkanlığı oluşturulmuş ve bu daireler 26.01.2004 tarihinde çalışmalarına başlamışlardır. Bu dairelerden biri olan İç Denetim Dairesi yeni adıyla İç Denetim Merkezi Uyumlaştırma Dairesi, İç Denetim Koordinasyon Kuruluna sekretarya hizmeti sağlamaktadır. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 18 inci maddesinde Sekretaryanın görevleri aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

"Kurulun görev ve sorumluluklarını etkin ve verimli bir şekilde yerine getirmesinde yardımcı olmak üzere Sekretarya aşağıdaki görevleri yerine getirir.

- Kurul toplantılarının düzenlenmesine ilişkin yazışmaları yapmak.
- Kurul toplantılarının tutanaklarını tutmak.
- Kurul tarafından alınan kararların gereğini yapmak.
- İç denetim standart ve yön-

temleri, etik kuralları ile raporlama standartlarının uluslararası uygulamalarla uyumlu geliştirilebilmesi ve güncellenmesi için araştırma ve incelemeler yapmak.

e) İç denetim rehber taslaklarının hazırlanması ve güncellenmesi konularında çalışmalar yapmak.

f) İç denetim plan ve programlarına ilişkin görevleri yerine getirmek.

g) Elektronik ortamda gönderilecek iç denetim raporlarına ilişkin, Kurulun belirleyeceği esas ve usuller dahilinde çalışmalar yapmak ve rapor sonuçlarını konsolide etmek.

h) İç denetçilerin eğitimi ve sertifikalarına ilişkin Kurulun belirleyeceği esas ve usuller dâhilinde çalışmalar yapmak.

i) Risk değerlendirme yöntemlerine ilişkin uluslararası gelişmeleri ve uygulamaları araştırmak ve Kurulu bilgilendirmek.

j) İç denetime ilişkin mevzuat çalışmalarında Kurula yardımcı olmak.

k) Kurul raportörlüğünü yürütmek.

l) Kurulun görevleri kapsamında

verilecek diğer görevleri yapmak.

Kurula görevlerinde yardımcı olmak üzere sekreteryada yeteri kadar personel görevlendirilir.”

İç Denetim Koordinasyon Kuruluna sekreteryaya hizmeti sunan İç Denetim Merkezi Uyumlaştırma Dairesi; 1 Daire Başkanı, 2 Devlet Bütçe Uzmanı, 1 Devlet Bütçe Uzman Yardımcısı, 1 Şef, 4 Teknik personel ve 1 Evrak Memurundan oluşmakta olup yukarıda belirtilen görevler kapsamında çalışmalarını yürütmektedir.

7.1.2. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun oluşması

İç Denetim Koordinasyon Kurulu, 5018 sayılı Kanununun verdiği yetkiye istinaden kamu idarelerinin iç denetim sistemlerini izlemek, bağımsız ve tarafsız bir organ olarak hizmet vermek üzere Maliye Bakanlığı bünyesinde oluşturulmuştur.

Söz konusu, anılan Kanunun geçici 8 inci maddesi uyarınca 30.06.2004 tarih ve 25508 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 01.03.2004 tarih ve

Tablo-1 İç Denetim Koordinasyon Kurulu

ADI-SOYADI	GÖREVİ	
Dr. Hasan Gül	Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü	Kurul Başkanı
Ömer DUMAN	Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürü	Üye
Burhanettin AKTAŞ	Hazine Müsteşarlığı Müsteşar Yrd.	Üye
Erhan USTA	DPT Müsteşarlığı Yıllık Prog. ve Konj. Değerlendirme Genel Müdürü	Üye
Prof. Dr. Ekrem YILDIZ	Kırıkkale Üniversitesi İİBF İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi	Üye
Prof. Dr. Hasan TÜREDİ	Karadeniz Teknik Üniversitesi İİBF İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi	Üye
Zekeriya ŞARBAK	İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı V.	Üye

2004/7449 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla atanan Kurul Üyeleri Tablo-1 de gösterilmiştir.

İDKK Başkanı olarak göreve başlayan Sayın Dr. Hasan GÜL'ün Kamu İhale Kurumu Başkanlığına atanmasını müteakip Kurul Başkanlığı ve üyelüğinden istifa etmesi üzerine Sayın Ömer DUMAN, 15.05.2006 tarih ve 2006/3 sayılı Kurul Kararı ile

Kurul Başkan Vekili olarak belirlenmiş, 28.10.2006 tarih ve 26330 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2006/11108 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile de Kurul Başkanı olarak atanmış bulunmaktadır.

7.2. Kurul Toplantıları ve Kararları

Kurul üyeleri belirlenen gündem doğrultusunda toplantılar düzenlemek suretiyle bir araya gelmektedir. Kurulun gerçekleştirdiği toplantılara ilişkin sayısal

Tablo-2 İç Denetim Koordinasyon Kurulu Kararları

KARAR SAYISI	TARİHİ	KONUSU
1	03.01.2006	İç denetçi kadro dağılımı
2	14.03.2006	İç denetçi sayıları
3	15.05.2006	Başkan Vekili belirlenmesi
4	15.08.2006	1 nolu Tebliğin yayımlanması
5	15.08.2006	Kamu idarelerinden gelen taleplerin değerlendirilmesi
6	15.08.2006	İç denetim kongresine katılım
7	28.08.2006	Kamu idarelerinden gelen taleplerin değerlendirilmesi
8	18.09.2006	Kamu idarelerinden gelen taleplerin değerlendirilmesi
9	25.09.2006	Kamu idarelerinden gelen taleplerin değerlendirilmesi
10	26.09.2006	Kamu İç Denetim Standartları ve Kamu İç Denetçileri Meslek Ahlak Kuralları
11	17.10.2006	Kişisel başvuruların değerlendirilmesi
12	20.11.2006	Kamu İç Denetim Standartları ve Kamu İç Denetçileri Meslek Ahlak Kurallarının kabulü ve yayınlanması
13	19.12.2006	Kamu İç Denetim Birim Yönergesinin kabulü, Kamu Konutları Yönetmeliğinde değişiklik talebinin yapılması, 2 nolu Tebliğin
1	08.01.2007	Kamu idarelerinden gelen taleplerin değerlendirilmesi
2	22.01.2007	İç Denetçi Eğitim Programı
3	12.02.2007	Kişisel başvuruların değerlendirilmesi
4	27.02.2007	Mevzuat Değerlendirmesi
5	05.03.2007	İç Denetim Eğitiminde uyulması gerekenler
6	06.03.2007	Mevzuat Çalışmaları
7	17.04.2007	Mevzuat Çalışmaları
8	16.04.2007	Kamu idarelerinden gelen taleplerin değerlendirilmesi
9	18.05.2007	Kurul Üyesi İstifası
10	05.06.2007	Kamu İç Denetim Raporlama Standartlarının kabulü
11	02.07.2007	Kamu İç Denetçi Sertifikasının Derecelendirilmesine İlişkin Esas ve Usullerin kabulü
12	03.07.2007	Birden Fazla Kamu İdaresi İç Denetçilerinin Ortak Çalışma Esas ve Usullerin kabulü

verilere aşağıda yer verilmiştir:

2004 yılı: 21

2005 yılı: 38

2006 yılı: 35

2007 yılı :27 (3 Temmuz 2007 itibariyle)

İDKK'nın iç denetim uygulamalarına yönelik olarak çeşitli konular hakkında almış olduğu Kurul Kararı sayısı 2006 yılı itibarıyla 13, 2007 yılı Temmuz ayı itibarıyla ise 12'dir. Kurul Kararlarına ilişkin bilgiler Tablo-2 de gösterilmiştir.

7.3. Mevzuat Çalışmaları

İç denetim sisteminin kendisinden beklenen faydaları sağlayabilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması noktasında önemli adımlar atılmıştır. Kurul, mevzuat oluşturma ve geliştirme hizmetleri kapsamında aşağıda belirtilen alanlarda çalışmalar yapmıştır.

5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinin ardından iç denetim sistemi ile ilgili ihtiyaç duyulan bazı eksikliklerin tamamlanabilmesi için yapılması gereken düzenlemelerin de yer aldığı 5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 24.12.2005 tarih ve 26033 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Kanunla, Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler ve sosyal güvenlik kurumlarından 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tâbi olanlar için genel idare hizmetleri sınıfından dördüncü dereceli 1200 adet İç Denetçi kadrosu ihdas edilmiştir. Bu kadrolarda derece değişikliği yapmak suretiyle idarelerden uygun görülenlere tahsis etmeye İç Denetim Koordinasyon Kurulunun kararı ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine

Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

Bu yetkiye istinaden; 06.08.2006 tarih ve 26251 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2006/10809 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile sınıf ve derece değişikliği yapılmak suretiyle toplam 720 adet iç denetçi kadrosunun tahsisi kamu idareleri itibariyle gerçekleştirilmiştir.

5436 sayılı Kanun aynı zamanda mahallî idarelerin iç denetçi kadrolarının, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun kararı ve İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile ihdas edileceğini de hüküm altına almıştır. Mahallî idarelerin iç denetçi kadroları ise bu düzenlemeye istinaden 05.10.2006 tarih ve 26310 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2006/10911 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla toplam 588 adet olarak değişik derecelerde ihdas edilerek mahallî idarelere tahsis edilmiştir. İhdas edilen bu kadrolar ilgili mahallî idarenin norm kadrosuna dahil edilmiş sayılmaktadır.

Ayrıca, iç denetçilere 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca yapılacak ek ödemeye ilişkin esas ve usuller 05.08.2006 tarih ve 26250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2006/10808 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla belirlenmiştir.

Diğer taraftan, 5436 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesinde iç denetçi atamaları ile ilgili aşağıdaki düzenlemelere yer verilmiştir.

"İç denetçi sayısı on ve üzerinde belirlenen kamu idareleri, 31.12.2006 tarihine kadar, tahsis edilen iç denetçi kadro sayılarının en fazla yarısına kadar atama yapabilir. Diğer kamu idarelerinin iç denetçi kadrolarına 31.12.2006 tarihine kadar atama

yapılamaz. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi bu sınırlamaya tâbi değildir.”

Söz konusu madde hükmü ile kamu idarelerinde iç denetçi atamalarının yapılması hususunda atama zamanı ve şekli hususunda mevcut boşluk doldurulmuştur. 2007 yılı Haziran ayı itibarıyla İç Denetim Koordinasyon Kuruluna bildirilen ataması yapılmış iç denetçi sayısı; genel bütçeli idarelerde 143, özel bütçeli kamu idarelerinde 163, mahalli idarelerde ise 107 olmak üzere toplam 413’e ulaşmış bulunmaktadır.

5018 sayılı Kanuna istinaden üç adet yönetmelik çıkarılarak yürürlüğe konulmuştur. Bu Yönetmelikler; “İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”, “İç Denetçi Adaylarını Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği” ve “İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”dir.

İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik; İç Denetim Koordinasyon Kurulunun önerisi üzerine Maliye Bakanlığınca çıkarılmış ve 08.10.2005 tarih ve 25960 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. 5018 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi uyarınca hazırlanan bu Yönetmeliğin amacı; İç Denetim Koordinasyon Kurulunun çalışma usul ve esasları ile diğer hususları düzenlemektir.

İç Denetçi Adaylarını Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği: İç Denetim Koordinasyon Kurulunun önerisi üzerine Maliye Bakanlığınca çıkarılmış ve 08.10.2005 tarih ve 25960 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Söz konusu Yönetmeliğin amacı, 31.12.2007 tarihine kadar olan geçiş dönemin-

den sonraki süreç içerisinde; iç denetçi adaylarının belirlenmesini, eğitimini, yapılacak sınavlarını, eğitim programının süresini, konularını, eğitim sonucunda yapılacak işlemler ile başarılı adaylara verilecek iç denetçi sertifikasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir. Kısaca değinecek olursak; 5018 sayılı Kanunun geçici 5 ve 16 ncı maddeleri uyarınca belirli görevlerde bulunanlar eğitim ve sınav şartına tabi tutulmadan 31.12.2007 tarihine kadar iç denetçi olarak atanabilmektedirler. 01.01.2008 tarihinden itibaren ise 5018 sayılı Kanunun 65, İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 19, İç Denetçi Adaylarını Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliğinin ise 6 ncı maddelerinde belirtilen şartların tümüne sahip adaylar arasından iç denetçilerin atanmaları söz konusu olabilecektir.

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik; İç Denetim Koordinasyon Kurulunca hazırlanarak, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca çıkarılmış ve 12/07/2006 tarih ve 26226 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Anılan Yönetmelik, 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan idareler, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile mahallî idarelerin iç denetim faaliyetlerini ve iç denetçilerini kapsamakta ve iç denetçilerin; kamu idareleri itibarıyla sayılarını, niteliklerini, atanmalarını, çalışma usul ve esaslarını, sertifikalarının verilmesi ve derecelendirilmesi ile diğer hususları düzenlemektedir.

Diğer taraftan, İç Denetim Koordinasyon Kurulunca, 5018 sayılı Kanunun öngördüğü iç denetim sisteminin kamu idarelerinde uygulanabilmesi için aşağıda belirtilen tebliğ ve rehber

niteliğindeki üçüncül düzey mevzuat da çıkarılmıştır:

- İç Denetçi Atamalarında Uyulacak Esas ve Usuller Hakkında Tebliğ (No:1) (8 Eylül 2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.) Kamu idarelerinde iç denetçi atamalarına ilişkin olarak Kurul tarafından belirlenmiş ve tereddütlü hususların giderilmesine yönelik olarak çıkarılan bu Tebliğ aynı zamanda İç denetim birim başkanlıkları hakkında da çeşitli hükümler içermektedir. Örneğin bu Tebliğle birlikte kamu idarelerinde iç denetim birimlerinin kurulabilmesi için gereken Kurul uygun görüşünün en az beş iç denetçinin atanması halinde herhangi bir başvuruya gerek kalmadan verildiği belirtilmektedir.

- 2 numaralı İç Denetçi Atamalarında Uyulacak Esas ve Usuller Hakkında Tebliğ (No:2) (30 Aralık 2006 tarih ve 26392 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.) Bu Tebliğ ile İç denetçilerin naklen atanmalarında uyulacak esas ve usuller belirlenmiştir.

- Kamu İç Denetim Standartları ve Kamu İç Denetçileri Meslek Ahlak Kuralları (20.11.2006 tarih ve 12 sayılı Kurul Kararı ile kabul edilmiştir.) Kamu iç denetim standartları, 5018 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca İDKK tarafından belirlenmiştir. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca da, iç denetçilerin bu standartlara uymaları zorunludur.

- Kamu İç Denetim Birimi Yönergesi (22.01.2007 tarih ve 2 Sayılı Kurul Kararı ile kabul edilmiştir.) Bu Yönergenin amacı, kamu idarelerinde iç de-

netim biriminin işleyişi ile iç denetçilerin ve üst yöneticinin iç denetime ilişkin sorumluluklarına yönelik esas ve usulleri düzenlemek üzere ilgili idarelerce hazırlanacak iç denetim birimi yönergelerinin temel esaslarını belirlemektir.

- Kamu İç Denetim Raporlama Standartları (05.06.2007 tarih ve 10 sayılı Kurul Kararı ile kabul edilmiştir.) Kamu iç denetim raporlama standartları, 5018 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenmiştir. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 43 üncü maddesi uyarınca, iç denetim birimleri ve iç denetçilerin raporlamalarında bu standartlara uymaları zorunludur.

- Kamu İç Denetçi Sertifikasının Derecelendirilmesine İlişkin Esas ve Usuller (02.07.2007 tarih ve 11 sayılı Kurul Kararı ile kabul edilmiştir.) Bu düzenlemenin amacı; 5018 sayılı Kanun uyarınca atanan iç denetçilere verilen kamu iç denetçi sertifikasının derecelendirilmesiyle ilgili esas ve usulleri belirlemektir.

- Birden Fazla Kamu İdaresi İç Denetçilerinin Ortak Çalışma Esas ve Usulleri (03.07.2007 tarih ve 12 sayılı Kurul Kararı ile kabul edilmiştir.) Bu düzenlemenin amacı; 5018 sayılı Kanun ile düzenlenen iç denetim sistemine dahil farklı kamu idareleri iç denetçilerinin ortak çalışmasını gerektiren, iç denetim faaliyetlerinin belirlenmesi, bu amaçla iç denetçi görevlendirilmesi ve ortak çalışmaların yürütülmesine ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.

Ayrıca, aşağıda belirtilen rehberlerin taslakları hazırlanmış olup

2007 yılı içerisinde yayınlanması planlanmaktadır.

- İç Denetim Rehberi,
- İç Denetim Plan-Programı Hazırlama Rehberi,
- Risk Değerleme Rehberi,
- İç Denetim Kalite Güvence Rehberi,
- İç Denetçiler İçin IT Denetimi Rehberi.

7.4 Eşleştirme (Twinning) Projesi

Mart 2005- Aralık 2006 tarihleri arasında Türk mali yönetim ve kontrol sisteminin Avrupa Birliği normları ve uluslar arası uygulamalarla uyumunu sağlamak amacıyla Avrupa Birliği (AB) fonlarından finanse edilen "Türk Kamu İç Mali Kontrol Sisteminin Uluslararası Standartlar ve AB Uygulamaları ile Uyumlaştırılması" başlıklı Eşleştirme Projesi, Bakanlığımız ile Fransa Ekonomi Maliye ve Endüstri Bakanlığı tarafından yürütülmüştür.

Söz konusu proje ile iç denetim alanında AB mevzuatına uyum sağlanması ve uluslararası standartlara uygun ve kamu idarelerine katma değer sağlayacak bir sistemin hayata geçirilmesi amacıyla önemli çalışmalar yapılmıştır.

Eşleştirme Projesi, Avrupa Birliği mevzuatına uyum sürecinde "Ulusal Program"da hedeflenen önceliklere paralel olarak düzenlenmiştir. Proje; iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, AB ve uluslararası iç mali kontrol ve denetim standartlarına uyum amacıyla yapılan eşgüdüm çalışmaları, ikinci bölümde ise projenin amacı ile paralel, bilgi teknolojisi sistemine dayalı teknik altyapı yardımı yer almaktadır.

Projede yer alan İdareler:

Proje kapsamında Maliye Bakanlığı dahil 15 kamu idaresi yer almıştır. Bu idarelerden 5'i pilot idare olarak belirlenmiştir. Pilot idare olan İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'nda mevzuat, idari yapı, bilgi işlem altyapısı ve insan kaynakları yerinde analize tabi tutulmuştur.

Diğer yararlanıcı idareler, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu ve Sayıştay'dır.

Projede gerçekleştirilen faaliyetler:

- Hazırlanan birincil, ikincil düzey mevzuatın ve ilgili teşkilat yapılarımızın AB'ye uyumlu bir şekilde oluşturulması,
- Üçüncül düzey mevzuat çerçevesinin birlikte hazırlanması,
- Proje kapsamındaki tüm idarelerin personelinden eğitici olarak görevlendirilebileceklerin belirlenmesi ve eğitimi,
- Örnek eğitim materyallerinin oluşturulması,
- Pilot iç denetimlerin yapılması,
- Bilgisayar destekli denetim tekniklerinin iç denetçi adaylarına öğretilmesi.

Projenin eğitim faaliyetleri

Eşleştirme Projesi kapsamında gerçekleştirilen eğitim faaliyetlerine Projenin yararlanıcı kuruluşlarının iç kontrol ve iç denetim alanında çalışan/ çalışacak personeli ile İç Denetim Merkezi Uyumlaştırma ve İç Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Dairesi personeli katılmıştır. Eşleştirme Projesi

kapsamında gerçekleştirilen eğitim faaliyetlerine ilişkin bilgiler aşağıda özetle belirtilmektedir.

Eğitimler; Teorik eğitimler, Çalışma gezileri, Uygulamaya yönelik eğitimler olmak üzere üç bölümde gruplandırılmıştır.

Teorik eğitimler:

“Genel” ve “İleri Düzey Eğitim” olarak iki aşamada gerçekleştirilmiştir.

“Genel Eğitim” kapsamında, Proje’nin yararlanıcısı olan kamu idarelerinin temsilcilerine iç kontrol ve iç denetim alanında temel bilgiler verilmiştir. İsmi bildirilen 287 temsilciden 244 kişi eğitime devam etmiştir.

“İleri Düzey Eğitim” programında, iç kontrol ve iç denetim konularında iki grup oluşturulmuş ve uygulamaya yönelik çalışmalar yapılmıştır. Genel eğitim programına katılan tüm personel davet edilmiş ve 206 katılımcı sertifika almıştır.

Çalışma gezileri:

Finlandiya (Helsinki): (Bir haftalık inceleme gezisi) Amacı; Finlandiya’daki kamu mali yönetimi ile birlikte ilgili AB ve uluslar arası uygulamaların değerlendirilmesidir. Maliye Bakanlığı ve pilot kuruluşlardan altı uzman katılmıştır.

Polonya (Varşova) : (Bir haftalık inceleme gezisi.) Amacı; Polonya’daki kamu mali yönetimi ve iç kontrol alanındaki çalışmaların değerlendirilmesidir. Maliye Bakanlığı ve pilot kuruluşlardan beş uzman katılmıştır.

İngiltere (Londra) : (Bir haftalık inceleme gezisi.) Amacı; Türk katılımcıların uluslararası standartlar ve AB

uygulamaları doğrultusunda mali yönetim ve kontrol ve iç denetim uygulamaları konusunda daha kapsamlı bir görüşe sahip olmalarını sağlamaktır. Maliye Bakanlığı ve yararlanıcı kuruluşlardan sekiz uzman katılmıştır.

Fransa (Paris) : (Bir haftalık inceleme gezisi.) Amacı; Fransa’daki kamu mali yönetimi ve iç kontrol alanındaki çalışmaların değerlendirilmesidir. Maliye Bakanlığı ve yararlanıcı kuruluşlardan sekiz uzman katılmıştır.

Fransa (Paris) : (Bir haftalık inceleme gezisi.) Amacı; Türk kamu personelinin uygulamalı iç denetim yazılımları konusunda etkin bir bakış açısı kazanması ve onlara bilgisayar destekli denetim teknikleri araçlarının uygulama detaylarını göstermektir. Maliye Bakanlığında üç uzman katılmıştır.

Uygulamaya yönelik eğitimler:

“Bilgi Teknolojisi Sistemi” başlığı altında, excel, bilgi sistemleri ve kavramları, iç denetim ve risk yönetimi konularında 60 iç denetçi adayına uygulamalı eğitim verilmiştir.

Teorik ve uygulamalı eğitimlerden sonra, Fransa Ekonomi, Maliye ve Sanayi Bakanlığı’nda sekiz iç denetçi adayı iki aylık staj görmüştür. Staj Programını tamamlayan iç denetçi adayları, Maliye Bakanlığı ve Ankara Büyükşehir Belediyesi’nde üye ülke uzmanlarının rehberliğinde 1,5 aylık pilot iç denetim yapmışlardır.

Maliye Yüksek Eğitim Merkezinde, Proje kapsamındaki kamu idarelerinin temsilcileri davet edilerek 2006 yılı Aralık ayının ikinci haftasında kapanış ve değerlendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Gerçekleştirilen tüm faaliyetlerin raporlaştırıldığı Eşleştirme Projesi ile AB üyesi ülkelerin iç denetim konusundaki deneyimlerinden faydalanılmış ve önemli kazanımlar elde edilmiştir.

7.5 İç Denetçi Eğitimleri

5018 sayılı Kanunun Geçici 5 inci maddesinde; anılan maddenin (c), (d) ve (e) bentlerine göre iç denetçiliğe atananların Kanunun öngördüğü sistemin uygulanmasına yönelik eğitime tâbi tutulacağı belirtilmektedir. .

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları İle Diğer Hususlar Hakkında Yönetmeliğin geçici 1 inci maddesinde de "(2) İç denetçiliğe atananlar Kanunun öngördüğü sistemin uygulanmasına yönelik olarak Kurul koordinatörlüğünde ve belirlenecek tarihlerde Maliye Bakanlığınca üç ay eğitime tabi tutulurlar." şeklindeki düzenlemeye yer verilmiştir.

Ayrıca, İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliğinin geçici 2 nci maddesinde ise "Kanunun Geçici 5 inci maddesi hükmünce sertifika eğitimi ve sınavına tabi tutulmadan iç denetçi olarak atanan denetim elemanlarına, iç denetim sisteminin uygulanmasına yönelik iç denetim sertifika programında yer alan eğitim konularını ihtiva edecek şekilde Maliye Bakanlığınca üç ay eğitim verilir." düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeler kapsamında, iç denetçilerin tabi tutulacağı 3 aylık eğitim programının, 1,5 aylık iki bölüm halinde verilmesi Kurul tarafından kararlaştırılarak 2007 yılı Şubat ve Mayıs aylarında toplam 68 kamu idaresinden 204 iç denetçiye ilk 1,5 aylık iç denetim eğitimi Ankara'da verilmiştir. 2007 yılı Ekim ayında başlayacak olan ikinci 1,5 aylık eğitim

ile birlikte 204 iç denetçinin eğitimi tamamlanacak ve bu iç denetçilere kamu iç denetçi sertifikaları verilerek fiilen kendi idarelerinde iç denetim faaliyetine başlamaları sağlanacaktır.

Aynı zamanda, 2007 yılı Ekim ayı içerisinde yaklaşık 200 civarında iç denetçiye ilk 1,5 aylık eğitimin verilmesi de planlanmaktadır.

8. SONUÇ

5018 sayılı Kanun ile birlikte kamu mali yönetim ve kontrol sistemimizde meydana gelen değişimin önemli bir unsuru olan iç denetimin hayata geçiriliyor olması, bu alanda uluslararası standartlar ve AB müktesebatına uyumun sağlanması ve iyi uygulama örneklerinin ülkemiz adına bir kazanım olarak içselleştirilmesi açısından son derece önemlidir.

İç denetim adına şu ana kadar gerçekleştirilen çalışmalar, teknik anlamda uluslararası düzenlemelere paralel ve çağın gerektirdiği ihtiyaçlara cevap verebilme kapasitesine sahip bir nitelik taşımaktadır. Bu tespit tabii ki herşeyin dört dörtlük olduğu anlamına gelmemektedir. Ancak yapılan iyi niyetli çalışmalar, meslek mensuplarının ve üst yöneticilerin de katkılarıyla şekillendirildikçe ortaya çıkacak ürünler herkesin içinde bulunmaktan mutluluk duyacağı bir ortamın doğmasına katkı sağlayacaktır.

İç denetim sisteminin kurgulanması aşamasında gerek politika belirleyicilerinin gerek sahada görev yapacak olan iç denetçilerin gerekse üst yöneticilerin arasındaki koordinasyon ve uyumun sağlanması ve karşılıklı görüş alışverişinin gerçekleştirildiği interaktif bir ilişkinin tesis edilmesi ile ortaya çıkacak sinerjinin sağlayacağı katma değer bu

mesleğe ve ülkemizin çıkarlarına hizmet edeceği açıktır. Dolayısıyla, iç denetimin anlaşılmaya çalışıldığı bu günlerde daha önce de yapılmış bulunan konferans seminer ve toplantı gibi faaliyetlerin artırılarak kamu idareleri ve kamuoyunun da bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, AB ülkeleri ve diğer gelişmiş ülkelerde başarılı bir şekilde uygulanmakta olan iç denetimin ülke-

mize kazandırılmış olması önemli bir adım olmakla birlikte uygulamaya yön verecek olan politikaların, düzenlemelerin ve yerleştirilmesi düşünülen ilkelerin titizlikle tespit edilerek tatbik edilmesi kısaca mesleğin geleceğine yön verilmesinde çağdaş uygulamaların rehber olarak alınması ve mevcut denetim kültürümüzdeki zenginlikle birleştirilerek iç denetimin uygulanması daha faydalı olacaktır.